

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta št. 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Vabilo na gospodarski shod

ki se vrši

v nedeljo, 5. dec. 1909

ob pol 3. uri popoldne

v gostilni gospe Kralj
v Ivanjkovcih.

ki se vrši

v nedeljo, 5. dec. 1909

ob pol 3. uri popoldne

v Blažinčičevi gostilni
na Bizeljskem.

Dnevni red:

Novi davek na vino — poguba za vinogradnike. — Vinogradniki od blizu in daleč, pridite mnogobrojno! Nevarnost je velika! — Uprimo se z vsemi silami!

Pred glavnim zborom stranke.

Tri leta leže za nami. Baš 8. decembra t. l. na dan letošnjega strankinega glavnega zbora, potečejo tri leta, kar se je vršil strankini ustanovni občni zbor. Ako se ozremo skozi ta tri leta nazaj, vidimo tu velikansko polje razorane ledine, vidimo množino izvršenega dela, vidimo, da je stranka pošteno stremila za svojimi cilji, kateri so v glavnem: dvigati izobrazbo naroda in njegovo politično zavednost, vzbujati v njem narodno zavest, buditi v narodu prepričanje, da je v napredku splošnega gospodarstva, v prvi vrsti v napredku kmetijstva pogoj za splošni narodni napredek.

To nalogo je stranka vršila na eni strani s časopisjem, na drugi strani z velikimi in malimi shodi, bodisi političnimi, bodisi gospodarskimi. Na izobraževalnem polju se je storil velik korak naprej z ustanovitvijo „zveze narodnih društev“, na polju gospodarstva je stranka ne le poučevala, ampak tudi povsod sodelovala v gospodarski organizaciji naroda. Posebno pažnjo in skrb pa posvečuje stranka organizaciji napredne mladine, ki je sicer samonikla, iz vrst mladine same izišla, ki pa je predpogoj strankinega napredka in strankine moči v bodočnosti.

Strankino delo je v veliki meri in — rekli bi — usodepolno oviral nad vse burni čas zadnjih let. Vršile so se volitve druga za drugo, ki so vrgle stranko z njene prave poti mirnega, podrobnega organizatoričnega in izobraževalnega dela v burno politično borbo, za katero je bila stranka, mlada še in v povojih, preslaba in ki je bila vsled tega za stranko v zunajnih uspehih skoro vedno negativna. A eno dobro so imele te različne burne volitve za stranko: prej kakor bi se bilo to zgodilo potom mirnega podrobnega dela se je zaneslo ime stranke med ljudstvo, stranka je postala pozaana mahoma po celi naši domovini in je pridobila tako tisoče in tisoče somišljenikov v kratkem hipu, kar bi v nasprotnem slučaju ne bilo tako hitro šlo. In še drugo dobro so imeli volilni boji: naši somišljeniki so izšli iz njih poučeni, izšolani, spoznali so vso propalost in vsa nepoštena sredstva klerikalizma, in z gnusom se odvrčajo od ljudi, ki imajo vero na jeziku, v srcih pa hudobijo in peklenški smrad.

Cilji za bodočnost leže jasno pred nami. Letošnji glavni zbor naj začrta pot za delo v bodoče, ki se bo — tako upamo — vršilo v mirnih časih brez bojev in razburjenja. Uspešnost našega dela bodo povečali stiki z naprednimi strankami po drugih slovenskih pokrajinah.

Saj ne bo več dolgo, ko se ustanovi vseslovenska napredna stranka z enotnimi cilji, v kateri stranki bodo tvorile sedajne pokrajinske napredne stranke nekake podorganizacije s samostojnim delokrogom, ki pa bodo vendar imele blagodejno zaslombo v celotni vseslovenski napredni stranki.

Naši glavni cilji ostanejo isti kot so bili doslej. Le poglobiti moramo naše delo vsestransko, iskati vedno novih moči za delo, buditi moči, ki še spe med ljudstvom.

Naše delo bo tudi odslej v prvi vrsti posvečeno gospodarskemu napredku in prosveti naroda, posvečeno pa v ne manjši meri tudi politični izobrazbi.

Da pa najdemo nova sredstva v dosego svojih ciljev, da se navdušimo za novo uspešno delo v bodočem letu, Vas pozivljemo, somišljeniki, k mnogobrojni udeležbi na strankinem glavnem zboru. Ker se bo razmotrivalo tudi vlevažno vprašanje o vseslovenski napredni stranki in ker bodo navzoči tudi zastopniki naprednih strank iz Kranjske in iz Primorske, je pričakovati tembolj, da se naši somišljeniki udeležijo zborovanja kolikor mogoče po zastopnikih iz vseh okrajev.

Za politične mrličje nas proglašajo klerikalci: pokažimo, da živimo, da je naše življenje zdravo in krepko v kljub vsem naporom, nas ugonobiti.

Pozdravljeni 8. decembra v Celja!

Grobovi za slovenske naprednjake.

Klerikalni kolovodje so se minole dni razkrili v vsej svoji nagoti. Ko se je vršil v Ljubljani shod vseh slovenskih klerikalcev, je bojeviti dr. Krek (duhovnik) v svojem govoru med drugim izustil tudi „kriilate“ besede, da ima slovenska zemlja še dosti prostora za grobove nasprotnikov slovenskih klerikalcev. S tem je hotel povedati: dozdej smo že mnogo nasprotnikov pošteptali v prah pri raznih volitvah in jih pokopali na slovenski zemlji, in tudi

v bodoče bomo storili enako z vsakim ki bi se nam zoperstavil.

Vsakdo se bo takoj vprašal: Kdo pa so ti sovražniki naših klerikalcev? Ti sami pravijo, da so oni pravi in edini zastopniki slovenskega naroda, pravijo, da so posebljeni narod, da slovenskih naprednjakov sploh več ni. Koga imajo torej kot taki za nasprotnika? Gotovo tiste, ki hočejo naš narod uničiti, ki pritiskajo od vseh strani nanj in krčijo in ožijo naše meje: to so narodni nasprotniki Slovencev, Nemci in Italjani. Ti so najhujši nasprotniki našega naroda, in ker se slovenski klerikalci smatrajo kot edine zastopnike Slovenstva, je jasno, da mora vsakdo v prvi vrsti misliti na Nemce in Italjane kot sovražnike slovenskih klerikalcev. In vsakdo, ki je slišal Krekov govor, je bil takrat mnenja, da je mislil v prvi vrsti na grobove, ki jih hočejo slovenski klerikalci kopati na slovenski zemlji Nemcem in Italjanom, ali z drugimi besedami povedano: mi slovenski klerikalci bomo branili to slovensko zemljo pred navalami naših narodnih sovražnikov, in vsak, ki se bo spustil z nami v boj, bo našel grob na slovenski zemlji pod našimi udarci.

Slovenski klerikalci pa imajo svoje sovražnike tudi v nas naprednjakih, ki nas včasih sicer že proglašajo za mrličje, a že v prihodnjem hipu se vržejo proti tem „mrličem“ z vsemi silami v boj. Recimo torej, da nas dr. Krek, ko je v Ljubljani govoril, ni smatral za mrličje! Mislil je potem gotovo med sovražniki, za katere je še na slovenski zemlji dovolj grobov, tudi nas slovenske naprednjake. A vsakdo, ki trezno misli, si bo njegove besede razlagal tako, da mi, ki smo vendar po krvi in po jeziku bratje slovenskih klerikalcev, četudi zastopamo v mnogih ozirih njim nasprotna načela, nismo edini sovražniki slovenskih klerikalcev, in da je dr. Krek blagoslovljal s svojim govorom grobove v prvi vrsti za Nemce, potem šele za nas slovenske naprednjake.

LISTEK.

Kako je Grgica ozdravil.

Gospoda Grgico je zapustila zaročenka. Njegovi zaročeni tovariši so mu zavidno čestitali. Dasi so se nadjali, da bo v proslavo tega žalostnega dne priredil Grgica veselico — vendar so se jezili nanj.

— Tak magarec — pa toliko sreče! Norci imajo vedno srečo! — so mrmrali tovariši.

Ali na vseh začudenje — Grgica se ni čutil srečnega. Ni priredil veselice, ne, še na čašo mošta ni povabil svojih tovarišev! Zakopal se je med štiri zidove svoje sobice in tožil.

„Tak ne bodi neumen, Grgica“ — so ga tolažili tovariši. „Ti, človeče,

niti ne veš, kaka sreča te je doletela. Ko bi se vsaj kateremu izmed nas pripetila taka sreča.“

A Grgica — molči, plaka in toži! Nekega dne si je kupil celo že revolver.

Kaj storiti? Ta magarec je v resnici resno zaljubljen. Gre torej eden izmed njih nekega dne k trdosrčnici, da bi omeščal njeno srce. Ona ga pogleda, se nasmeje in reče:

„Gospod, kaj mislite vi, kdo sem jaz! Jaz sem pošteno dekle. On je šele drugo leto jurist — ali naj čakam nanj še tri leta? Dotlej naj ž njim „peljem ljubezen“? Ne — to se ne spodobi za dobro vzgojeno dekle. Ne maram ljubimkovati tri leta — hočem se pošteno omožiti, zato vzamem gotovega sodnika, s katerim mi ne bo treba tri leta ljubimkovati.“

Ko je prijatelj prišel v kavarno in pripovedoval to drugim, so šli po Grgico, ki je sedel baš pred zrcalom z revolverjem v roki. Vzamejo mu revolver, ga prodajo, za dobljeni denar pa se popeljejo z Grgico na kolodvor, vzamejo vozne listke v Podsused in se popeljejo na izlet.

Tam so se zabavali in skušali na vse načine Grgico razveseliti.

Ko že niso znali več ničesar drugega, so šli v Stenjevec v blaznico, da pogledajo, kako je tam.

Ravnatelj jih je vodil skozi vse oddelke in jim razkazoval norce. Opazili so tu med drugimi nekega mladeniča, kako tožno sedi, gleda pred-se in neprestano šepetaje neko žensko ime.

„Ta je blazen?“ vpraša Grgica.

„Da“ — odvrne ravnatelj — „jako blazen. Siromak je znorel, ker

ga je zapustila zaročenka.“ Grgica molči — se obrne proč in ide dalje.

Pridejo v drug oddelek. Tu najdejo človeka, ki je kričal, trgjal s sebe obleko, ruval si lase in skakal do stropa, rjoveč kakor divji lev.

„To je grozno gledati“ — šepetaje Grgica — „od česa je zblaznel ta nesrečnež?“

„Ta je vzel tisto, ki je onega tam zapustila, za ženo.“

Grgica pogleda tega norca še dva, trikrat, potem pa gre z drugimi iz blaznice. Z lica mu je odsevala neka sreča in zadovoljnost.

— No, kaj je, Grgica?

„Hura! Hvala vam lepa, da ste me sem peljali. Jaz sem ozdravljen! Zdaj pa hitro v prvo gostilno!“

„Koprive.“

Tako smo sodili! Kako kruto smo se varali v tej sodbi in kako kruto smo se varali, ko smo še vedno smatrali naše klerikalce za kolikor toliko narodno čuteče, o tem nas je poučil sedaj vodja štajerskih slovenskih klerikalcev dr. Korošec. Ko so pred par dnevi Nemci v državnem zboru dr. Kreku očitali te grobove, češ da je kot duhovnik s tem oznanjeval Nemcem boj do smrti, je vstal slovenski (?) poslanec, vodja štajerskih klerikalcev, dr. Korošec, in je slovesno izjavil, da dr. Krek tu ni mislil Nemcev, ampak samo slovenske naprednjake.

Sedaj vemo vse! Nikdar bi ne bili mogli mi v jasnejšo luč postaviti hinarstva klerikalcev, ki ga uganjajo z narodnostjo, nikdar bi ne mogli mi tako do nagega razkrinkati breznarodnjaštva klerikalcev, kakor je to storil dr. Korošec. Pustimo Nemce lepo živeti, naj se zajedajo v našo zemljo, naj nam je trgajo kos za kosom, za nje je dovolj prostora na naši slovenski zemlji, da udobno živijo, da se razvijajo in maste od naših žuljev; pobijmo samo in položimo v grob slovenske naprednjake, za katere ni prostora na slovenski zemlji, za katere imamo samo grobove. To je danes geslo slovenskih klerikalcev.

To je slovenstvo, to je vseslovenstvo dr. Kreka, dr. Korošca, dr. Šusteršiča in drugih, to je njih narodnost, „vzvišena nad vsak dvom“.

Odpirati se nam začenjajo oči, spoznavamo jih v vsej nagoti, in spoznalo jih bo tudi slovensko ljudstvo! Pride sodnji dan!

Jz političnega sveta.

u Državni zbor se je v sredo 24. mm. zopet sestel. Kdor je pričakoval burnih prizorov ob otvoritvi, se je varal. Videlo se je takoj, da celo „najpompnejše“ stranke vendarle nočejo dati Bienertu povoda, da bi napodil poslance domov in vladal po svoji mili volji, ampak da hočejo z odločnim odporom sicer, a vendar stvarno in premišljeno, doseči premeno sedajnega protislovenskega vladnega načina. — Zbornici so predloženi razni vladni in drugi predlogi (krošnjarski zakon, reforma zakona glede polnoletnosti, rekrutni zakon in začasni proračun za prvo polovico l. 1910 itd.) Na vrsto so prišli kot prvi razni nujni predlogi, in sicer najprej predlog Mladočeha dr. Kramafa o varstvu narodnih manjšin. V svojem govoru je dr. Kramaf ostro obsodil nestrpnost Nemcev in pa kratkovidnost vlade, ki s svojim negovanjem krivičnih nemških zahtev to nestrpnost še povečuje. — V seji tega dne je vložil tudi koroški slov. poslanec Grafenauer interpelacijo zaradi znanih dogodkov na celovškem koldvoru. — V seji 25. mm. se je razprava o dr. Kramafevem predlogu nadaljevala. Govorili so razni poslanci ter min. predsednik Bienert. Posl. Grafenauer je ostro obsodil postopanje proti Slovincem na Koroškem. Istotako ostro je obsodil postopanje vlade in Nemcev proti Slovincem češki poslanec Kotlař. Govoril je posebno o razmerah na Spod. Štajerskem. — V tej seji so vložili interpelacije: dr. Rybař zaradi pouka slovenščine na vseh ljudskih in meščanskih šolah v Trstu, Hribar za podržavljenje južne železnice in za tretjo železniško zvezo s Trstom. — V seji 26. tm. se je končno izročil predlog dr. Kramafa v proučevanje posebnemu odseku. Tam bo seveda to vprašanje mirno v Bogu zaspalo — in s tem tudi varstvo

manjšin. — V seji 30. mm. se je pričel obravnavati nujni predlog čeških poslancev o — manjšinskih šolah.

u Politični položaj je še vedno nejasen kakor je bil pred enim tednom. Poljaki so sicer vsled pritiska kmetškega poslanca Stajinskega in njegovih tovarišev sklenili, da bodo odslej delali politiko proste roke, t. j. da ne bodo več podpirali brezpogojno vlade in Nemcev. Vendar se pa še med strankami vedno dalje mešetari in se delajo kravje kupčije. Zdi se, da bomo mi Jugoslovani, posebej mi Slovenci pri teh pogajanjih zopet le izgubili

u Socialno zavarovanje. Ker so člani državnozbornskega odseka, ki ima pretresovati načrt zakona o socialnem zavarovanju, bili tozadevno premalo poučeni, se je sklicalo 22. mm. več dni trajajoče posvetovanje kmečkih poslancev o zavarovanju. Šlo se je za to, ali se naj samostojni posestniki pritegnejo v to zavarovanje ali ne. Večina navzočih se je izrekla za to. Naši spodnještajerski poslanci so priznali potrebo in korist zavarovanja za starost in onemoglost, a zahtevali so za kmete obzirnost v letih, ko so slabe letine ali ujme. Dohodek 2400 K se je priznal splošno kot primerna meja obveznega zavarovanja. Zahtevalo se je obvezno bolniško zavarovanje delavcev, odklonilo pa se je isto glede članov družine. Glede slednjih se je izrekla tudi želja, da bi se sprejeli šele z 20. letom v obvezno zavarovanje na starost.

u Bulgarski car Ferdinand je bil minole dni na obisku pri srbskem kralju Petru. To pomeni zblizevanje balkanskih držav, kakor si ga želijo Rusija, Anglija, Francoska in Italija, dočim v Avstriji in v Nemčiji to zblizevanje po strani gledajo.

u Kranjski deželni predsednik baron Schwarz je poklican na Dunaj. Pravijo, da je njegovo potovanje v zvezi z afero škofa Jegliča.

u Ponemčevanje na vseh koncih in krajih. Štajerski deželni šolski svet je tekom poletja izdal na okrajne šolske svete tajni odlok, naj pri sklepanju o ternih za učiteljska mesta jemljejo ozir v prvi vrsti na take učiteljske moči, ki so dovršile kako štajersko učiteljsko. To se pravi z drugimi besedami: na slovenskih šolah naj se nastavlja nemški in nemškutarski učitelji, ki le za silo lomijo slovenščino.

Beleške.

u Visoko politiko slovenskih „prvakov“ uganja zopet ptujski „Štajerc.“ To največje nemškutarsko budalo pravi, da je prva zahteva slovenske politike razdrobljenje Avstrije! — Kdo se ne smeje. Nekaj resničnega pa je „Štajerc“ vendar povedal, ko piše, da imamo danes na Slovenskem že stotero čeških uradnikov, inženirjev, delovodij itd. v najboljših službah, dočim si morajo domačini, slovenski domačini v tujini kruhaiskati ali pa doma vlogo duirnistu igrati! Dobro si povedal „Štajerc“! — Pa ne čeških ampak nemških uradnikov, inženirjev, delovodij, itd. ki niti slovenski ne znajo imamo pri nas na Štajerskem na tisoče v najboljših službah, dočim morajo naši slovenski domačini v tujino romati! Kaj ne „Štajerc“, da bi bilo tudi tukaj dobro veliko metljo v roke vzeti?

u „Štajerčevi“ „napredni možje.“ V Brnci, slovenski vasi pri Beljaku, slavili so v nedeljo dne 14. mm. tamošnji domači Slovenci otvoritev „Tamburaškega doma. Iz Kranjskega ni bilo niti jednega gosta. Da to slavnost

preprečijo, zbralo se je na ta dan v Brnci iz vseh vetrov čez petsto nemških kričačev, med njimi tudi c. k. državni uradniki; kateri so hoteli s silo vdreti v slavnostni prostor, so z divjim tuljenem in kričanjem motili slavnost, metali kamenje in grozili s palicami, da bodo vse razbili, ako se slovenska zastava ne odstrani! Slovenci so se morali konečno udati ter slovensko zastavo odstraniti. To še pa nemškim divjakom ni zadostovalo! Dva dni pozneje so razbili Nemci ponoči vse šipe na novem splotju. Značilno je, kar piše o teh nesramnih nemških napadih ptujski „Štajerc“. To glasilo ptujskih nemcev in nemškutarjev piše namreč: „Prvaški hujskači (!) so nameravali preteklo nedeljo v Fürnitzu (!) veliki dirindaj napraviti. Seveda so mislili, da bodo kranjski sokoliči pomagali. Ali prišlo je okroglo 500 naprednih mož (!), ki so onemogočili vsako izzivanje. Prvaške zastave so se odstranile. Koliko časa bode to hujskanje kranjskih rogoviležev po Koroškem še trajalo? Dokler ne bodejo Korošci (t. j. nemški koroški divjaki! op. ur.) z veliko metljo to privandrano nesnago (!) pometli!“ — Torej tiste nemške divjake, ki so prišli v Brnco razbijat in pobijati mirne tamošnje Slovence, — imenuje „Štajerc“ „napredne možje“, domače slovenske prebivalce v Brnci pa „kranjske rogovileže“ in „privandrano nesnago“, katero je treba z veliko metljo pometi!! — Kaj pa ko bi mi Slovenci vzeli veliko metljo v roke ter bi vse „nemške rogovileže“ in vso „privandrano nemško nesnago“ s ptujskim „Štajercem“ vred pometli na smetišče!

u Iz Gradca. Cenjeni gospod urednik! Z ozirom na dopis iz Gradca v zadnji številki Vašega c. lista blagovolite še sledeče priobčiti: Mnenja sem, da je bil članek pisan v smislu velike množine graških Slovencev. Žalibog je tako, da Slovenec o bitju še drugih tukaj živečih narodnih sobratov nima niti pojma. Hotel sem se že tozadevno večkrat oglasiti, pa nisem upal, ker sem mislil, da sem le sam kriv svji narodni zaspanosti. Sicer naj ne misli dragi čitatelj, da sem res zaspan, to nisem, ampak bivam najraje le doma ter ne zahajam rad veliko v gostilne, kjer se vedno kaj novega zve in kjer se znanci in prijatelji najdejo. Čitam pridno narodne časnike, pa le redko je kaj slišati o gibanju in življenju graških Slovencev; kako bi jih pa naj potem našel, če se ne ve, kam isti zahajajo. Slišal sem nekoč, da ima društvo „Domovina“ svoje prostore v hiši Kappaunplatz št. 2; šel sem tja, „Domovine“ pa nisem našel. Nikjer napisal! Ko sem čital Vaš zadnji članek, sem šel v Stiegengasse; toda z istim uspehom, ko na Kappaunplatz. Kam torej naj gre potem človek Slovencev iskat? Kako umestno bi bilo, ko bi narodni voditelji graških Slovencev napisali včasih nekoliko vrstic o svojem delovanju v slovenskih listih. Oznanjalo bi se naj, kje se graški narodnjaki shajajo in kje in kedaj prirejajo zabavne večere, če jih sploh prirejajo. Po mojem mnenju bi bili zabavni večeri najbolj umestni, da bi se narodnjaki združili in bolj mlačni vsodbujali za narodno življenje. Tukajšna narodna društva bi se organizacije prav gotovo lahko drugače poprijela, ko do sedaj; če zaveden Slovenec središča ne najde, kako ga naj potem bolj mlačni. — F. M.

u Cijankali za moške. Na Dunaju je dobilo več častnikov po pošti škatljice; v njih so bile kroglice, zraven pa pismo, v katerem je stalo, naj se rabijo te kroglice vsakokrat pol ure pred spolnim občevanjem z ženskami,

da se zadobi moška moč. Eden izmed častnikov je res šel na lim — povzil kroglico — a nekaj časa pozneje so ga našli mrtvega. Preiskava je dognala, da je v kroglicah najhujši strup cijankali. Nadaljna preiskava je dozdej dognala, da je poslal neki nadporočnik Hofrichter iz Linca te kroglice vsem, ki so pred njim napredovali v službi; storil je to iz maščevanja. On trdovratno taji. Preiskava se nadaljuje. Če se Hofrichterju zločin dokaže, ga čaka po vojaških zakonih — vrv.

u Železnica Polzela — Kamnik ali Polzela — Doružale in klerikalci. „Nar. Dnevnik“ je v soboto prinesel iz peresa odličnega praktičnega gospodarja iz Savinske doline dopis, v katerem se iz praktičnih ozirov — ker bi bili stroški veliko manjši — zavzema dopisnik za zvezo čez Domžale. Uredništvo je v svojem in v imenu stranke izrecno pripomnilo, da to ni njegovo niti njeno stališče in je izreklo mnenje, naj bi se sklical tozadevno shod prizadetih interesentov. Pobožni mariborski listi seveda si niso mogli kaj, da bi ne nalagali sveta, da se narodna stranka zavzema za železnico čez Domžale. Ti ljuba klerikalna resnicoljubnost!

u Zaradi preziranja slov. jezika pri naših političnih oblastih je interpeliral v drž. zboru posl. dr. Benkovič. Prav tako! Ali svetujemo g. doktorju, naj tudi sam dopisuje okrajnim glavarstvom slovenski! Ako ne bode drž. poslanec v tem oziru vzoren, kako naj bodo pa priprosti kmečki ljudje.

u Štajerski deželni zbor bode sklican še meseca decembra h kratkemu zasedanju, da reši proračun, poroča graški „Tagblatt“. No, tako na kratko se ne bode letos opravilo s proračunom, ker se imamo z graško gospodo marsikaj zanimivega pomeniti.

u Za slovenske naprednjake! Župnik Franceschi v Medracu v Dalmaciji je bil obsojen na pet dni zopora, ker se je pregrešil proti § 5. štev. 1. volilnega obrambnega zakona s tem, da je grozil pristašem hrvatske napredne stranke, da jih ob smrtni uri ne bode sprevidel, ako bodo volili svojega kandidata. Izgovarjal se je, da njegova grožnja ni bila uspešna, ker so itak vsi naprednjaki volili napredno in da torej ni nič zakrivil. Tožitelj in pa njegov zastopnik je pa dokazal, da se ne gre za uspeh ampak voljo. To je pot, po kateri morajo hoditi tudi štajerski naprednjaki, če bodo kaplani preveč objestni in nasilni.

u Klerikalni deželni poslanci in židovski listi. Piše nam somišljenik: Nek klerikalni deželni poslanec ima v nemškutarskem gnjezdu dobro idočo gostilno, kamor zahajajo tudi napredni Slovenci, držeč se gesla, da ne podpirajo nemških gostiln. Pa gostilničarju in deželnemu poskancu očitvidno ni veliko do naprednih gostov. Na razpolago so namreč pri njem le klerikalni časopisi, ki zagovarjajo Jegličevo surovo preiskovanje zakonskega življenja, naprednega lista pa ta slovenski gostilničar ni hotel naročiti, veliko raje graško židovsko „Tagespost“. Bodemo naprednjaki to upoštevali in se spominjali tega dejstva takrat, ko bode gospod govoril zopet o svojem narodnjaštvu.

Obrtni vestnik.

Program rokodelcev,

kakor se je sklenil svoječasno v Solnogradu: Zahtevamo

1) popolnoma novo, kulturnemu pomenu rokodelstva in današnjim razmeram odgovarjajočo obrtno postavo;

2) določitev avtonomnih pravic in delokroga zvez višje vrste ali ustanovitev samostojnih rokodelskih zbornic;

3) obrtne svete pri vseh obrtno političnih inštancah;

4) samostojno zastopstvo rokodelstva v vseh javnih zastopstvih;

5) ustanovitev in postavo zagotovitev vsega obrtnega šolstva na podlagi praktične izučbe in postavnih podlag za pospeševanje rokodelstva;

6) obligatorično uvedbo mojsterske skušnje;

7) posebno ministerstvo za vse agende obrti;

8) zadostno število zadružnih inštruktorjev, zadružnih komisarjev iz rokodelskega stanu in njih zadostno plačevanje;

9) obrtno-statistični urad;

10) obligatorično zavarovanje — obrtništva za starost, onemoglost, bolezni in nezgodo;

11) postavno ureditev kreditnih in plačilnih razmer, takojšnjo ustanovitev državne centralne zadružne blagajne, postavno o osiguranju terjatev rokodelcev;

12) reforme davkov, odpravo pridobnine, vplačevanje zadružnih doklad pri davkarjih;

13) popolno reformo dela v kaznilnicah, ureditev javnih razpisov del;

14) takojšnjo uvedbo zakona zoper nepošteno tekmovalstvo in zakona zoper časovne razstave blaga;

15) takojšnjo uvedbo dobre postave o krošnjarstvu in nje najstrožjo uporabo;

16) ustanovitev državnih uradov za pravno varstvo in splošno uvedbo občinskih posredovalnic;

17) zakonske določbe zoper škodljive prikazni pri produktivnih zadružnih in zoper konzumna in podobna društva.

Nekateri zahtevki tega programa so do danes vsaj deloma že izvršeni, a to je le kapljica v morje. Zato obrtništvo ne neha glasno klicati vladi: naprej na poti za napredek obrti!

Glavni zbor narodne stranke

se vrši

v sredo, 8. decembra t. l. ob pol 11. uri dopoldne v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celju.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika stranke.
2. Poročilo tajnika o delovanju stranke v l. 1909.
3. Volitev izvrševalnega odbora.
4. Poročilo o političnem položaju. Poročata drž. poslanec **Fr. Roblek** in dež. poslanec **dr. V. Kukovec**.

Zborovanja se udeležita tudi predsednika narodno-naprednih strank iz Goriške in Kranjske.

Somišljeniki, pridite v velikem številu!

Celjski okraj.

o Gospodarski shod v Mestinju. Zadnja nedelja je pokazala, da se naše kmetstvo ljudstvo začinja zanimati za svojo gospodarsko usodo in da noče prepuščati več vsega samo božji volji. Na nešteti krajih so v nedeljo zborovali slovenski vinogradniki. Tudi v Mestinju so sklicali nekateri vinogradniki gospodarski shod, na čelu jim šmohorski župan M. Debelak; mož se je v zadnjem trenutku prestrašil, ker je bil shod objavljen v „Nar. Listu“ in ni prišel na shod, ampak poslal pismo, v katerem želi shodu uspeha. Predsedoval je, ker pos. Jože Kregar ni hotel sprejeti predsedstva, župan šmarske okolice g. Jernej Drogenik. Urednik Spindler je v otvoritvenem nagovoru povdarjal, da je shod strogo gospodarski in da se ne sme na njem razpravljati o političnih ali strankarskih zadevah, ker je vprašanje novega vin-

skega davka tako, da zadeva ravno tako naprednjaka kakor klerikalca. — Zborovalci — bilo je nad 150 samih treznih, razumnih mož-vinogradnikov obeh strank — so to stališče odobrvali. Kot prvi govornik je na to podal g. dr. Karlovšek, odvetnik v Celju in veleposestnik na Slomu, v poljudnih besedah pregledno sliko sedanjega stanja našega vinogradništva in nevarnosti, ki mu preti vsled vladine namere naprtiti na to panogo našega gospodarstva novo težko breme. Zborovalci so verno poslušali in odobrvali temeljito razpravo ter z viharnim ogorčenjem protestirali zoper vsako novo obdačenje. Soglasno in z velikim navdušenjem se sprejme sledeča rezolucija: Shod vinogradnikov v Mestinju 28. nov. 1909 najodločneje obsoja namero vlade, da bi upeljala splošni vinski davek. Tak davek bi bil za nas gospodarsko itak slabe vinogradnike skrajno škodljiv. Ako se nas noče popolnoma ngonobiti, se ne sme tak zakon skleniti in pozivamo vse slovenske poslance, naj z vso odločnostjo do skrajnosti branijo naše koristi. Uvedenje novega davka na vino morajo — četudi z najkrajnjimi sredstvi — preprečiti. — Govori še g. Kušec o vinskih cenah, o „vinogradnikih“ na Dunaju in drugod, ki imajo svoje vinograde in vinske kleti — ob potokih, o ogrski nagodbi, in sprejme se rezolucija, v kateri se naše poslance odločno poziva, da ne smejo nikdar več pripustiti z Ogrsko nagodbe, po kateri je naše vinarstvo na milost in nemilost izročeno Madžarom. — Urednik Spindler iz Celja govori o vinski krizi pri nas in v drugih državah, ter povdarja, da bi bilo preprečenje novega davka le eno sredstvo, ki bi obvarovalo vinogradnike pred poginom, da pa morajo na drugi strani vinogradniki misliti na to, kako po drugi poti izboljšati sedanje naravnost obupno stanje našega vinarstva. Organizacija vinogradnikov je k temu prvi korak, in potem organizacije prodaja vin v tuje kraje. Ne čakati, da pride kupec k nam — ampak nesti kupca vino pod nos — to bodi geslo vinogradnikov. To izvesti pa je mogoče le potom združitve. Zborovalci so pritrjevali tem izvajanjem, iz česar mirno sklepamo, da se bo dalo v najširše kroge zanesti zanimanje za vinogradniško organizacijo. — G. Kregar iz Št. Petra še z ogorčenjem obsoja predrznost vlade, ki hoče deficit v državnem proračunu pokrivati v prvi vrsti zopet iz kmečkih žepov. Nato predsednik zaključil večurno zanimivo zborovanje.

o Stroške za šolarsko kuhinjo v Vojniku pri Celju je dovolil nemški „Schulverein“ v svoji zadnji seji.

a Iz Hrastnika Za vrtec družbe sv. Cirila in Metoda v Hrastniku priredimo letos Miklavža in božičnico. Miklavžev večer bode 5. decembra, božičnica pa na Novega leta popoldne. Ker obiskuje naš vrtec še čez 100 večnoma revnih otrok, ki bi jih morali obdarovati z obleko in obutjem bodemo imeli veliko stroškov. Radi tega je sklenila podružnica družbe sv. C. in M. za Hrastnik-Dol pri odborovi seji dne 13. novembra, da priredi gledališko predstavo, katere čisti dobiček se porabi v to svrhu. Igrala se bode „Županova Micka“ in „Pot do srca“ na Dolu pri Hrastniku dne 19. decembra. Prosimo vse dojske, hrastniške in sosodne rodoljube, naj se udeležijo kolikor mogoče v velikem številu te predstave, katere čisti dobiček ima tako blag namen. Občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Hrastnik-Dol je 19. januarja 1910.

a Ciril-Methodova podružnica v Št. Pavlu v Savinski dolini priredi v nedeljo, dne 5. decembra t. l. v prid

Družbe in domače šolske kuhinje „Miklavžev večer“ z igrokazom „Sveti Miklavž“, dvodejanka s petjem in živima podobama. Mlada šentpavelska podružnica je vobče, jako delavna, zanimanje zanjo raste tudi v okolici od dne do dne. Tako je pred kratkim nabrala za C. M. družbo gđc. Ana Sitar iz Šešič v domači vasi 2 K 40 vin., v nabiralnikih se je nabralo 3 K, tako da je podružnica, kateri je pristopil zopet jeden ustanovni član — poslala zopet glavni Družbi lep znesek K 25'40. Želimo mladi podružnici, in vrlo delavnemu odboru i v bodoče mnogo uspeha! — V nedeljo, dne 5. decembra pa na svidenje v Št. Pavlu pri lepi, domači zabavi!

a Iz poštne službe. Poštna ekspedijentka Marija Goričar iz Rečice je prestavljena kot ekspedijentka v Rimске Toplice.

v Zlatomašniški jubilej je obhajal 24. m. m. žalski župnik Koren.

v Petrovče. Kmetijska podružnica v Žalcu je priredila dne 21. novembra svoje peto zborovanje v Petrovčah. Navzočih je bilo 75 kmetovalcev in gospodinj; pričakovali smo jih mnogo več in se čudili, da je pri nas še vedno tako malo zanimanja za velekoristna predavanja, ki jih priredi kmetijska podružnica. Probuajte se vendar in pridružite se naši podružnici, ki vam nudi mnogo ugodnosti. Zborovanje je otvoril načelnik podružnice, g. drž. poslanec F. Roblek, pozdravljajoč vse navzoče. Povdarjal je, da bo treba živinoreji v Savinski dolini obračati posebno pozornost in negovati to panogo kmetijstva bolj, nego se je to storilo dosedaj. Na prošnjo podružničnega odbora je prevzel pri današnjem zborovanju predavanje okraj. živinozdravnik gosp. I. Fischer iz Žalca. Govoril je o prvi pomoči pri boleznih domače živine in o napakah naših živinskih hlevov. Gosp. predavatelj nas je na podlagi svojih dolgoletnih izkušen poučil, kako naj z živino ravnamo in naštel napake, na katere je naletel v slučajih živinskih boleznih. Razmotrival je o boleznih kobjev, goveje živine in svinj, raztolmačil vzroke in povedal, kako se je naj v naštetih boleznih postopa z živino. Za vsestransko poučni, temeljiti govor se je g. živinozdravniku zahvalil g. predsednik. Ker se g. živinozdravnik Fischer v kratkem preseli v drug kraj, se mu g. Vinko Steiner zahvali za ves trud in požrtvovalnost, katerega je imel v teku let, kar je služboval pri nas, želeč mu, da bi tudi v novem kraju svojega delovanja dosegel toliko uspehov, kakor v Savinjski dolini.

o Iz Vranskega. Ciril-Methodova podružnica je priredila 21. m. m. s sodelovanjem pevskega zbora „Ljudske knjižnice v Prekopi“ koncert, ki se je vršil v novih prostorih g. Košenine. O koncertu se je slišala skozinsko sama hvala. Bil pa je tudi mogočen pevski zbor — do 40 pevcev in pevk, ki je z lahkoto proizvajal težavne komade. Tudi prekopski zbor je nastopil samostojno ter istotako dovršeno zapel, za kar je žel burno priznanje. Po koncertu je govoril g. pot učitelj Iv. Prekoršek o pomenu in koristi naše šol. družbe tako vzneseno in prepričevalno, da ga je občinstvo z napeto pozornostjo poslušalo. H koncu svojega govora pa je omenil rodoljubnega gostilničarja g. Košenino, ter mu izročil v imenu družbe diplomu za nabranih 200 K v njegov nabiralnik. G. Košenina se je zahvalil družbi za diplomu ter vsem svojim gostom, ki so tako požrtvovalno prispevali v njegov nabiralnik, da v razmeroma kratkem času krasi njegove prostore diploma. Viharnega, dolgotrajnega ploskanja in živio-klicev ni hotelo biti konca po dvorani. Nato se je pričela prosta zabava in

vse je rajalo pozno v noč, veselo lepega uspeha, ki ga je dosegla podružnica. Želimo, da nas podružnica zopet v kratkem z enakó prireditvijo razveseli.

z Kazen za greh. V Rimskih toplih je te dni obhajal restavrater Wančura s svojo soprogo zlato poroko. Na slavnostni večer je gospa Wančura pekla v veliki peči tudi purana. Ko je slutila, da je že on na pol pečen, ga je šla obrnit in potem je k pečni odprtini pritrznila pokrov, da bi bilo v peči bolj vroče. Čez nekaj časa gre gospa zopet po pečenko ali sedaj najde na vsaki strani pečenega purana na pol pečeno mačko. Stvar je bila ta: Ker so bile durice v peč najprej odprte, ste skočili obe domači mački v peč, da bi praznovale gospodinjinu zlato poroko v ožjem krogu pri puranu. Ko je nato prišla gospa pogledat, ste se tatici skrili nekam v pečne kote in to je bila njuna poguba; kajti gospa je zaprla peč, da nista mogle uiti in obe ste se poleg purana spekli v vroči peči.

v Jurklošter. Neki modrijan piše v zadnjem „Slov. Gosp.“, da so pri obč. volitvah 15. nov. 1909 liberalci propadli. Resnici na ljubo naj bode povedano, da liberalci sploh niso postavili svojega kandidata, ker se je bilo bati, da bi utegnil zmagati poljski žid Jäkel. Vsi odborniki so napisali slov. kandidata, razen — čujte in strmite — katoliškega župnika. Le on sam je napisal na glasovnico juda Jäkelna. Še le, ko ga je napredni kmetijski odbornik pošteno oštel, da ga naj bo sram, da se kat. duhovnik tako daleč spozabi in mu je glasovnico raztrgal, je volil slov. župana. Župan Blatnik ni pristaš „km. zveze“, kakor trdi zmešani dopisnik, marveč je nepristranski slov. kmet. Konstatiramo, da je dobra polovica odbornikov napredna.

u Sv. Jurij ob Taboru. Predsednik šentjurskih čukov objavlja javno nagrado tisoč pijastrov za najboljši drobnogled, s katerim bi se videle zasluge zlatokrižarja Zdolška.

u Sv. Jurij ob Taboru. Občina sv. Jurij ob Taboru je v velikanski zadregi, kam naj spravi zasluge, župnika Zdolška. Bodoči občinski zastop namerava zgraditi večje poslopje, v katerem se bodo še našim potomcem v vzpodbujajoče kazale — odlikovane zasluge — dvomljive vrednosti.

v Sprememba v poštne okolšju. Kraja Velo in Brezno, obč. Sv. Krištof, ki sta spadala doslej pod poštni okoliš Rimske toplice, se pridružita poštne okolšju Laški trg, ozir. oddaji Sv. Jeddert. Kraj Levce, obč. Sv. Krištof, pa se obratno loči od Laškega trga in pridruži poštne okolšju Rimske toplice.

z V pokoj stopi višji rudarski svetnik Alojz Janvus, vodja cinkarne v Gaberju pri Celju. — Namestnija je podelila A. Kaiserju v Celju koncesijo za stavbarstvo.

z Štirideset let že služi Južni železnici na Zidanem mostu delavec Alojz Stropnik. Lepo bi bilo od podjetja, da bi ga po zasluženju odlikovalo.

z V Vojniku je umrl 26. m. m. jeden najstarejših tržanov, Jakob Ahtik. Rojen je bil 1832 in je pohajal tedaj edino šolo — nemško. Čital pa je vse svoje življenje samo slovenske časopise in knjige. Živel je rezervirano in priprosto. Točno pa je bil ob priliki volitev v naši vrsti in to že tedaj, ko ni bilo še mnogo naših pripadnikov. Leta 1903 je na tihem praznoval zlato poroko s sedaj tudi že pokojno ženo. Izmed štirih sinov, ki so bili vsi vojaki, je jeden kmet v Vojniku, drugi kmet v Galiciji, tretji vodja posojilniškega urada v Kopru.

z Žganjarjeva smrt. 29. m. m. je umrl v Ljubčini pri Celju 35 let stari posestnik Gregl. Pred tednom se ga je

tako napil, da je obležal. Zapušča ženo in dva otoka.

c **Kaplan Berk** je postal naenkrat vnet dobrotnik nezakonskih otrok. Zdaj namerava pričeti s preiskovanjem, če njegov duhovni sobrat in tudi podložnik dekana Dovnika, župnik G. skrbi za svoje štiri nezakonske otroke. Tako je prav, kaplan Berk! Ko bode to uredili, potem pa pojdite še k župniku Pečniku, bivšemu župniku sedaj kn. šk. arhivarju Wolfu, kaplanu Stermšku itd. Prav hvaležno delo vas še čaka.

c **Dvogovor l. 1872.**: „Kaj praviš, brat“ — pravi neki župnik svoježá sosednega župnika — „kaj bilo boljše, da se nam bera izplača v denarju ali pa naj še nadalje ostane?“ „Ah kaj“ — pravi ta — „veš, najboljšo bi bilo, da se nam izplača v denarju in — daje bera.“

c **Gornjigrad.** Kaplan Berk, kateremu smo očitali, da je na potu od službe božje nadlegoval neko deklico ter jej tožil, kako ga po „glidih trga“, nadalje da je bil v neki gostilni tako nadležen natararici in dekli, da je moral gostilničar vmes poseči, in da je nekoč mesto v stranišče v štepih izlival svoja srčna čutila, pri čemur ga je med drugimi opazovala šoloobvezna deklica, tisti kaplan Berk še nas vedno ni tožil, dasiravno je pred birmo kmetom obljuboval, da bo takoj po birmi vložil tožbo. Pač pa je postal živ Špehovemu kozarju, ki dasiravno visoko v hribih živeč, njega v oliko visoko prekaša. Ko je svoj čas nekdo očital kaplana Schiller-ju na Ljubnem, da ima razmerje z neko dekline, je kaplan Schiller takoj tožil in tudi dobil zadoščenje. Kaplan Berk pa ima debelo kožo in rajše prenaša očitanje, kakor pa da bi tožbo — zgubil.

c **Št. Juri ob juž. žel.** (Še nekoliko o našem konzumu.) Evo Vam, gospod urednik, nekoliko podatkov, iz katerih naj slovenska javnost razvidi vso gnilobo naše klerikalne družbe in naj konečno natanko vidi, kdo je v resnici kriv poloma pri konzumu. V „Slov. Gosp.“ je ponavljal znani nam dopisnik zopet staro laž, „da so liberalci po nepotrebnem naznanili konkurz.“ Ko smo mu pošteno zamašili lažnjiva usta, je umaknil — že ve, zakaj! Naši klerikalci se zdaj zvijajo kot kača. Posrečilo se jim je doseči odklonitev od sodnije nastavljenega konkurznega upravitelja; sodnija je sedaj kot takega nastavila njihovega ljubljence trgovca g. Artmana. Sedaj pa prihaja na dan nerednost za nerednostjo, iztirjavajo se dolgovi, ki pa so po izjavah strank že davno plačani. Ker se pri konzumu skoro nikdar ni dajalo potrdil o plačanih zneskih, bodo uboge stranke najbrž morale terjane zneske še enkrat plačati. Na drugi strani pa se je izkazalo, da že davno zapadle fakture niso vpisane. Pa naj še kdo reče, da se ni v redu in točno uradovalo in vzorno gospodarilo. — Izvedele so se tudi lepe reči, kako so si šolski otroci sami „stregli“ z denarjem in blagom — Vzgojevali so se tako mali uzmoviči. Povejte, če to ni res. Če ljubo, pride mo z imeni. — Pijanost poslovodja je bila na dnevnem redu; v pisarni se je popivalo kakor v kaki razbojniški jami in so se godili najškandaloznejši prizori. To lahko potrdi marsikateri ud in neud. Trezno misleči člani so samoočebni umevno s strahom zasledovali to početje in splošno se je reklo: četudi v konzumu deži denar, vendar „birčoft“ ne more iti naprej. Krivi so pa seveda — „liberalci“!! Izgovor je dober, pa ne drži! Zanimivo bi bilo, ko bi se vse te dogodbe zbrale in bi se predstavljale kot igra. Hej, gospod Žgank in „katoliško“ bralno društvo,

na delo! „Kšeft“ bo, da bo veselje! Garantiramó za dober obisk! Potem tudi ne bo treba srečelova za žemlje, da bi se pogostili — „diletanti“! — Pa zopet k stvari! Na obnem zboru konzuma smo slišali marsikaj „poučnega“. G. Pušenjak so djali, da so se pri tej zadrugi sedaj šele prvič pravilno vršile volitve. Torej so bile do letos vse volitve neveljavne. Zadruga zveza ima sicer dolžnost strogo paziti na nerednosti, pa kaj, ko je v Ljubljani in klerikalna; take smejo v naši ljubi Avstriji že nekoliko „oči zatisniti“, če se gre „liberalcem“ do kože! — Poročali smo že, kako so hoteli stari „veljaki“ konzuma cel voz dolgov zložiti na rame novega načelstva; vsi člani starega načelstva so se z rokami in nogami branili sprejeti zopetno izvolitev in so hoteli, naj bi prišli v načelstvo sami ††† liberalci. Ko je naš vrli pristaš spoznal to komedijo in hotel v družbi naprednih kmetov občni zbor zapustiti, je pa takoj konzumarjem zlezlo srce v hlače in sta prejšnji načelnik Guzej in večletni član tega marljivega načelstva Franc Zdolšek p. d. Podgorski našim možem slovesno obljubila, da sprejmeta zopetno izvolitev, kar so narodnjaki stavili za pogoj. Naši možje kot poštenjaki so držali besedo in izvolitev sprejeli, tudi Franc Zdolšek; ne tako brihtni gosp. Guzej. Šel je in za hrbtom novega načelstva naznanil ckr. okrožni sodniji v Celju svoj izstop iz načelstva. Skoro 10 let je ta mož že član raznih združnih in društvenih načelstev, pa še ima tako malo pojma o združništvu! Žalostno! Sodnija ga je seveda zavrnila, češ da mora svoj izstop naznaniti v seji načelstva. Tega moža-besedo ima tudi klerikalna posojilnica v načelstvu! Vsa čast! Seveda je Guzej s tem dejanjem velik sum vrgel na sebe! — Čudno je dalje tudi, da računski zaključek za l. 1908 še mesca septembra ni bil potrjen in menda še danes ni, dasi postava in tudi pravila določajo gotov rok. Pa je bilo menda „prevroče“ in se je „pozabilo“ postaviti na dnevni red, češ naj novo načelstvo v ta trdi oreh vgrizne. — Kmetje, člani tega tako po malomarnosti propalega konzuma, pomnite, da je v prvi vrsti načelstvo dolžno poravnati zgubo, ako se dokaže, da je krivo ono. Ako se člani načelstva nalažejo občnemu zboru s krivimi bilanci in člani nepoučeni temu verjamejo, se s tem še načelstvo ni odkrižalo odgovornosti. Zanesemo se na pravičnost sodnije, ki bo gotovo pošteno razsodila, kdo je kriv propada, ali načelstvo ali vsi zadržniki. Za slučaj, da bi v resnici morali vsi člani plačevati to cebo, ki so jo napravili brezvestneži, kojim smo desetletja zapali, storimo takoj svojo dolžnost, da nam ne nastanejo še nepotrebni stroški. Zapomnili pa si bomo klerikalne politične priganjače, ki govorijo o veri, mislijo pa na svoje nenasitljive žepe. — Kakih 14 dni po otvoritvi konzuma je povabil kaplan Žgank vse člane konzuma na kratek pogovor v „Katoliški dom.“ Sestanka so se udeležili na prošnjo kmetov tudi nekateri člani novega načelstva. Ko smo prišli v zborovališče, so takoj začeli nahujskani kmetje predbacivati novemu načelstvu vse megoče in nemogoče. Navzoči član novega načelstva g. Drogenik je družbo nekaj časa pomilovalno gledal, potem pa prosil, da pojasni položaj. Ko je začel razlagati razmere pri konzumu, so ubogi ogoljufani kmetje začeli debelo gledati in napadati po vrsti člane starega načelstva, gotovo po pravici. Prejšnjemu načelniku Guzeju je sapa popolnoma zamrznila, ko je slišal, da so lepi dogodki iz konzuma n. pr. o pijanem poslovodji, o nerednostih pri

knjigah, o otročjih tatvinah, o ognju v pisarni, o raznih dolgovih, za katere niti vsi člani načelstva niso vedeli itd javno znani. Zborovalci so prišli do prepričanja, da ne nosita malo odgovornost za ta polom prijatelja J. & M. Guzej. Shod je imel torej baš nasprotni uspeh. Smola! Opirajmo ljudstvu oči, da ga črni zmaj ne ugonobi. — Član konzuma.

c **Št. Juri ob juž. žel.** (Župnikova neolikanost). Naš župnik g. Rdečelični menda res misli, da smo vsi kmetje in delavci njegovi hlapci in da sme vsakega opsovati za falota, lumpa itd. Zapomni si naj, da se mu bodo vse podobne stvari še stoterno povračale. Ta bi bila, najprej si iz naših žuljev nakupiči bogastvo, potem pa se bo še nad nami zadiral in delal z nami, ki ga vzdržujemo, kakor s svojimi deklami. Nedavno sta prinesli dve kmetski ženi otroka h krstu, a vsled mnogege dela in oddaljenosti šele ob enih popoldne. Župnik in njegova častna straža eksceleuca Žgank sta ravno od trudapolnega kosila se malo na solncu grela, ko sta omenjeni prišli prosit za krst. Pa glej spaka! Namesto da bi eden gospodov brambovcev svete vere šel spolnovat svojo duhovniško službo, je nahrulil župnik ženski: Ali se zdaj prinese h krstu? Kaj ne vesta reda? Sta brez manire... Ne bom krstil itd. Šele ko se je botra obrnila in hotela oditi, jo je poklical nazaj in šel krstit. Res, nad vse olikano vedenje imate, gospod župnik. Pa povemo vam, da bote s psovanjem najmanj opravili.

c **Sv. Jurij ob juž. žel.** Dopisnik „Slov. Gosp.“ se zagania v dopisnika „Narodnega Lista“, in ga vabi na en kos kruha. Ti sestradani dopisnik mariborskega „Gosp.“, le obrži za-se, kar drugim ponujaš, ker si veliko, veliko bolj potreben kakor jaz. Dosedaj mi še ni bilo treba denarja iskati na posodo za svoje življenje (hrano) pri nikomur, najmanj še pa pri Tebi. Dosedaj sem hvala Bogu prav izvrstno izhajal in upam, da bo v bodoče še boljše. — Zaletuješ se posebno v učiteljstvo, ker sumiš, da je učitelj dopisnik tega dopisa. Pa tukaj si se zopet enkrat pošteno vrezal. Misliš, da smo naprednjaki takšni bebeci, da bi ne znali drugi nič pisati v časopise kot ravno gg. učitelji. Vedi, da pri nas zna vsak pristaš narodne stranke pisati kak članek, ne tako kakor pri Vas klerikalcih; ako ne piše kaplan, župnik ali posojilniški tajnik, je pa „Slov. Gosp. prazen.“ — e —

c **Št. Jur ob juž. žel.** Zadnje nedeljo sta imela Žgank in Mikuš kot predmet za pridige plesne vaje. Pomislita naj, da bodeta s tem prokletu malo dosegla. Brigajte se rajše za „katoliško bralno društvo“, kjer vzgajate tatove, vlačugarje, prepepače (dokaze koj, če Vam ljuboi!) Tukaj pred svojim pragom najprej močno metlo v roke, potem še le hajd nad „liberalce.“ — Kaj pa v Vašem katoliškem domu, kjer se po cele noči pleše?!? Kaj pa pred 2 leti, ko je znani strastni plesalec v talarju hotel vedno imeti v „Katoliškem domu“ muziko ter je preplesal cele noči, čeravno ni nič plesati znal?! Kaj se je vse tisti čas godilo, se gotovo spominjate?! — Seveda pri „liberalcu“ je vsaka malenkost velikanski greh. Res fletno je biti klerikalce. Eden od vaših najbolj pristnih se je nekoč izrazil: delam, kar hočem, spolnujem verske dolžnosti ali ne, da le s kmečko zvezo volim, potem sem pa največji katoličan. Ako imate kaj morale, kakor se radi hvalite, morate začeti vse drugače delati, ako hočete imeti res pravi upliv med ljudstvom; obrekovalcev, hinavcev, lažnjivcev in zavijačev pa ne spoštujemo in jih ne

bodemo nikdar, najsi bodo pa tudi v črni sukni. — Resnicoljub.

c **Gornjigrad.** Vabilo k zborovanju „Zadrečke kmetijske podružnice“, katero se vrši v nedeljo dne 5. decembra t. l. ob 1/23. uri popoldne v gostilni gospe Marije Mikuš v Gornjem gradu. Predava gosp. potovalni učitelj M. Jelovšek o svinjereji. — Kobilni udeležbi vabi načelstvo.

c **Iz Griž pri Celju.** (Vera peša — sodnjidanbo!) Letos na prvo adventno nedeljo si nas je naš župnik zopet privoščil. To Vam je bilo udrihanja čez slabe knjige in časopise, pa tudi po nas, ki da po krčmah čas in denar zapravljamo. Da, da, gospod župnik ima lepo posestvo, živino, in tudi hmelj mu nese lep dobiček, da vsako leto tisečake v posojilnico nosi. Ali mar to ni večji greh, če on poleg vsega svojega bogastva nas uboge kmete za bernjo guli in nam v pismih preti s tožbami, nego pa če mi svoje časnike beremo? Ali bi ne bilo bolj pošteno in krščansko, da bi on hmelj opustil in žito in pšenico sejal, da mu ne bi trebalo nas ubogih kmetov za te pridelke z malho nadlegovati? Ko bi imel mož le količkaj sramu, ne bi celo najmanjših kočarjev nadlegoval! Ko pa pride bernja za nas kmete, t. j. volitve v državni ali deželni zbor, takrat nam vriva najslabši plevel, njemu pa, kaplanu in mežnarju pa bi mi kmetje morali dati najboljšo?! Kmetič, ali boš kaj spregledal? — Upornik.

c **Sv. Štefan pri Žusmu.** Gospod urednik, malokdaj se kdo spomni naše skrite fare. Pa včasih imamo tudi mi kaj novic. 31. okt. je naš župnik s prižnice razlagal o slabih časnikih, med drugimi o „Nar. Listu.“ Zdi se nam, da bi bilo bolje, ko bi se nekoč v svojo „rodino“ ozrl in bi preprečil različna pisma, ki jih njegova kuharica raznim cerkvenim pevkam pisari. Treba bo bolj ostrega srpa (kakor takrat!), da jo bomo obrili. Adventni čas, očistite si vest in spametujte se. Če pa ne bo miru, bomo zapeli enkrat tisto pesem: Saj nejem še stara čajs šajsdeseit lajt, da b' ne mogla jas Štajfeka majt itd. — Vas pozdravlja puščavnik na Babjibrdi.

c **Poročil se je 8. listopada** gosp. Pavel Košenina, trgovec in posestnik na Gomilskem, z gospico Marico Kanstovo, hčerko tukajšnjega gostilničarja in mesarja Štefana Kunsta. Častitamo!

Brežiški okraj.

b **Kapele.** Dve naši Marijini devici sta se tudi udeležili mladinskega shoda v Župelevcih. Ali sta se morda naenkrat spreobrnila in pustili svoje tercijsko mišljenje? Bog ne daj! Pač pa so bila gnana njih deviška srca tja po silni želji — videti čvrste fante iz tujih far. Zato sta rajši pustili molitev in nauk v kapelski cerkvi in sta šli na sprehod iz Jereslavc v Župelevoe. So jima pač bizeljski fantje prav pogodu. Pa ne bo nič, dušice, dokler boste slepo sledile našim obrekovalcem — in ne bote same začele misliti s svojim možgani. Gospod župnik, pazite, da se Vam vaše ovčice ne okuzijo! Vsevedež.

b **Zdole pri Brežicah.** (Vlom in tatvina.) V noči od 23. na 24. mm. so neki dozdaj še neznanitativi vlomili v vinski hram I. Drugoviča; vrata so razbili s kamenjem in hodi ter so si privoščili precej vina. Vlomili so tudi pri trgovcu J. Černogi in sicer skozi nova vrata na izloznom oknu; šipe se razrezali, kakor je bilo videti, z dijantantom; odnesli so blaga (sukna, usnja, gotovih obuval, ženskih svilenih in zimskih rut, kave itd) za okrog 2000 K vrednosti ter odšli, da

nihče ne ve, kam. Čudno je, da sta bila v to hišo tekom par let že trikrat izvršena vlom in tatvina, enkrat že prejšnjemu lastniku, gosp. Černogi pa dvakrat. A nikdar se ni še tatovom na sled prišlo.

b Zdole pri Brežicah. (L e t i n a) pri nas je bila letos hvala bogu prav dobra, posebno dobro, da še nikoli tako, so obrodili vinogradi; ker nismo letos nikake toče imeli, je vinska kapljica še boljša. Vinski kupci, pridite k nam po vino! Dobiti ga je poceni, blago prav dobro, železnica blizu (eno uro od postaje Videm). Znabiti ga drugo leto ne bo več toliko. Zdaj je prilžnost za dober nakup. D. P.

o Iz Brežic. Dne 7. grudna t. l. se vršijo tukaj občinske volitve. — Mestna občina je sestavila volilni imenik seveda tako, da na noben način ne bi bilo mogoče zmagati Slovincem v enem ali drugem razredu. Pričakovali smo, da bode okrajno glavarstvo našim proti popolnoma nepravilni sestavitvi volilnega imenika vloženim reklamacijam ugodilo. Referent okrajnega glavarstva, dobro znani baron Steeb je naše reklamacije kratkomalo zavrnil ter v splošnem sploh ni navedel nobenih razlogov, iz katerih se reklamacijam ne more ugoditi. Ne zapupamo sicer veliko zmožnostim tega političnega uradnika, s to rešitvijo se je še pa prav posebno izkazal. Štiri mesece je tuhtal, kako bi rešil naše upravičene reklamacije, da se ne bi zameril brežiškim mestnim očetom, a ni našel razlogov. Skrbeli bomo ozir. smo že skrbeli, da bodo našli kje druge razloge za upravičeno rešitev naših reklamacij, pa tudi razloge, da se tega popolnoma nezmožnega uradnika prestavi iz Brežic ter dodeli kakemu uradu, kjer ne bode imel svojega referata. — Slovenci v Brežicah smo sklenili z ozir. na to, se za sedaj ne udeležiti volitev, pač pa se je vložila pritožba na upravno sodišče, od katerega pričakujemo, da nam je pravičnejše, kakor okrajno glavarstvo v Brežicah in da se bodo izvršene volitve vsled te očitvidno nam storjene krivice itak razveljavile.

o Iz Brežic. Pri volitvah v osebno dohodninsko komisijo, ki so se vršile v torek, so zmagali slovenski kandidatje in se nemškutarji sploh niso udeležili volitev. Je bilo pač grozdeje prekisl.

o Iz Brežic. Sliši se iz zanesljivih virov, da si namerava mesar Malus otvoriti podružnico v Dobovi. Ta ima pa na svojem lokalni le nemški napis. Želeti bi bilo, da bi Dobovčani le pod tem pogojem kupovali pri njem, ako si na dosedanji mesnici odstrani samonemški napis ter ga nadomesti s samoslovenskim.

z Iz najbolj črnega brloga. V Koprivnici na Štajerskem, kamor še ni prodrl niti eden žarek napredne ideje, je tamošnji kaplan Gril najemnik lova. Minulo soboto je priredil s svojimi odličnejšimi pristaši velik lov na zajce. Med povabljenimi lovci sta bila tudi neki Bračun, sin obč. predstojnika v Mrčnih selih in neki Oprešnik. Po „sijajnem“ lovu, ko so se ga „lovci“ v Peničevi gostilni na kaplanov račun doobra natrkali, sta se omenjena še napotila v gostilno k Sajku in se tam grdo sprla. Bračun je prvi odšel iz gostilne; kmalu za njim se je odpravil tudi Oprešnik, a se je takoj povrnil in se zgrudil nezavesten, ker je bil od več svinčenk od zadej zadet. Dve, od katerih leži ena v črevesih, druga v pljučih, sta smrtnonevarni. Bračuna so zaprli, Oprešnika pa odpeljali v bolnišnico v Brežice. — O ti vzgledna mladina, te krščanske ljubezni so te gotovo učili gg. Hohnjec in tt. na socialnih kurzijah!

o V Št. Petru pod Sv. Gorami

so po dolgoletnem prizadevanju in po tolikih prošnjah vendar jedenkrat dosegli, da se je premestila pošta iz oddaljenega Hrastja v živahno se razvijajoč Št. Peter sam. Saj je pa bil za to že skrajni čas in nujna potreba. — Prisrčna zahvala gre v tem oziru g. Černelcu, županu šentpeterskemu, ki je žrtvoval trud in čas, da je podaril Šentpetranom tako lepo božičnico. — Jako želeti bi tudi bilo, da bi nam c. poštno ravnateljstvo v Gradcu pripomoglo do boljše poštne zveze in sicer s Podsredo. Dobivali bi potem pošto okoli 11. ure predpoldan, a ne, kakor dosedaj, šele ob 6. uri zvečer.

z Iz Podsrede. (Zopet žalosten slučaj smrti.) Skoraj ves poletni čas je opravljal pri raznih posestnikih neki zidar rodod iz Italije tukaj svojo zidarsko obrt. Predzadnji pondeljek se je poslavljaj od svojih znancev, hoteč se drugi dan odpeljati proti Trstu v domovino. Popival je po gostilnah in se ga dodobra nasrkal. Zvečer se je spravil spat v neki hlev na Vojskem. V torek zjutraj so ga našli mrtvega z razbito lobanjo in vsega v krvi. Ker je bil epileptičen, je skoraj gotovo, da ga je vrgla božjast tako nesrečno, da se je ubil. Prenesli so ga v tukajšnjo mrtvašnico.

V Sevnici je v soboto umrla gospa Marija Dernjač roj. Toms, vdova po g. nadučitelju in šol. ravnatelju Tomažu Dernjaču in učiteljica ženskih ročnih del na slov. šoli. Pokojnica je bila rojena na Dunaju l. 1848. Zapusti hčer, vdovo Marijo Kokot s 4 neprekrbljenimi otroci, kateri izražamo naše globoko sočutje.

z Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Rajhenburg-Videm uprizori v nedeljo, dne 12. decembra t. l. v restavraciji „Unschuld“ v Rajhenburgu gledališki predstavi „Prvi ples“ in „Čitalnica pri branjevki“. Tamburiranje. — Začetek točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina: sedeži 80 h, stojišča 50 h. K obilni udeležbi vabi odbor.

z „Društvo za tujski promet“ v Rajhenburgu priredi dne 9. prosinca 1910 v restavraciji „Unschuld“ v Rajhenburgu „planinski sejem“. Sosednja cenjena društva se opozarjajo na to pri eventualnih svojih prireditvah!

Ptujski okraj.

z Protestni shod zoper nameravani vinski davek v Ptuj. Klerikalci so sicer naše vinogradnike z glasovanjem za ogrsko pogodbo desetkrat huje udarili, nego bi nas oškodoval novi vinski davek, ki se nam naznanja. Vendar se moramo tudi proti takim nevarnostim v bran postaviti in je Narodna stranka v svesti si te svoje ljudske dolžnosti prva na javnem shodn v Št. Petru pod Sv. gorami, ko se je razpravljalo tudi železniško vprašanje, protestirala zoper novi vinski davek. Ravno tako so na minulo nedeljo sklicali ptujski Slovenci shod vseh vinskih interesentov v Ptuj, kateri se je sijajno završil. Politično društvo „Pozor“ je povabilo sicer vse poslance ormoško-ptujskega okraja na ta shod, toda dr. Korošec, Ozmec in Meško so odklonili prihod na skupni gospodarski shod in so sklicali koj na to na ravno isti dan posebne shode. Videti je tukaj zopet naravnost smešno skrb klerikalnih politikov, nikjer ne vzbuditi suma, da hočejo stvarno in v zvezi z drugimi Slovenci javno delovati, ampak da hočejo vse na lastno pest storiti. Shod v Ptuj je vkljub temu bil zelo mnogobrojno obiskan in so se ga udeležili najodličnejši zastopniki iz ormoškega in ptujskega okraja: župani, občinski svetovalci in zlasti posestniki vinogradov in tudi gostilničarji. Govoril je državni poslanec dvorni svetnik dr. Ploj, ki je na podlagi števil dokazal kri-

vičnost davka, kateri se namerava vinogradnikom naložiti. Povdarjal je posebno, da je komaj $\frac{1}{5}$ vse zemlje, kjer so bili poprej vinogradi, nanovo nasajena, drugi svet pa, koder je trta vsled uši popolnoma uničena, ne nese našim kmetom ničesar. Izvajal je, da bi s tem novim vinskim davkom država pridobila le komaj 7 milijonov dohodkov, oškodovala bi pa z njim cele krajine, katere je doslej smatrala za potrebne, da jih podpira z brezobrestnimi posojili in tako dalje.

Povdarjal je, če se že novi davki morajo dobiti, da je primerna podlaga za iste višje obdačenje osebnih dohodkov in ne tako trdo obdačenje kmetijskih pridelkov. — Izvajanja dr. Ploja so se sprejela z velikim odobravanjem ter se mu je izrekla soglasna zahvala in zaupanje. Deželni poslanec dr. Kukovec je posebno grajal način pobiranja novega davka, vsled katerega bi kmet moral, ako proda sod vina, hoditi okrog finančnih uradov in bi izgubil s tem mnogo časa ter bi bil podvržen neprijetnemu nadzorstvu finančne straže. Dr. Kukovec je posebno povdarjal, da vinogradnikom ne bode pomagalo le to, če se naravnost novega davka obranijo, ampak da bodo morali na podlagi združitve iskati novih potov, da svoje pridelke spravijo lažje v denar. Priporočal je torej ustanovitev vinarke zadruge kakor se je v Celju ustanovila in ki bode okraju, če že čudežev ne bode delala, vsaj v tem oziru koristila, da bode širši svet seznanila z izvrstnim domačim pridelkom ter našla za oddajo domačega vina nov trg. **Posebno ogorčenje se je izrazilo onim poslancem (klerikalcem), ki so z glasovanjem za pogodbo z Ogrsko vinogradnike tako kruto oškodovali.** — Na shodu so govorili še župan Grahar, nadalje Šegula od Sv. Lovrenca v Sl. goricah, Miha Brenčič st. in ml. in dr. Fermevc. — Sprejela se je potem soglasno resolucija v smislu izvajanj govornikov. Pripomnimo, da smo iz poučenih krogov dobili zatrdilo, da bode pretečo nevarnost novega vinskega davka menda vendar mogoče odvrniti in bode to tembolj pričakovati, če se prizadeti interesenti brez izjeme strank odločno izjavijo zoper nov davek. Zato je zelo potrebno, da občinski zastopi v smislu navodil „Narodneag Lista“ sklepajo prošnje in jih pošiljajo na mero-dajna mesta.

p Sv. Janž n. dr. p. Dne 14. tm. je tukajšnje kat. izobraževalno društvo, katero je vse drugo kakor to, kar bi moralo biti, priredilo Martinov večer, ki bode ostal dobro v spominu pri Šentjansčanih. Pod vodstvom kaplana Agreža in njegovega najboljšega pajdaša Lovreta in s sodelovanjem dične vdovice prišlo do lepe zabave, katera je seveda po kaplanovem okusu izobraževalno vplivala na v velikem številu došle (23) goste. Vse, kar se je boljšega licitiralo, je šlo takoj na komando vdovice v kaplanovo naročje. Igrali so na gramafon, a naš organist ga ni znal navreti; zato je gostilničar hvalezen, pa ne ker bi bil mnogo izkupil, temveč ker so mu vse miši odgnali. Ko so tudi vdovico začela boleti ušesa, se je vzdignila domov. Kavalirski kaplan je seveda takoj pripravljen jo spremljat, a ne mine 5 minut in kaplan zbeži v farovž — samo v pobožnosti!

v Prestavljena je prov. učiteljica gđc. Olga Serajnik od Sv. Lovrenca v Slov. goricah v Središče.

d Umrl je v Ptuj 83 letni bivši „padar“ Starkel. Bil je jeden izmed najstarejših meščanov.

Iz Ptuja. Pri volitvah v cenilno komisijo za osebni dohodninski davek je bil za ptujski okraj izvoljen prof. veronauka Ant. Kolarič. O postopanju

klerikalcev pri tej volitvi še spregovorimo.

o Poprava ceste od Sv. Tomaža proti Polensaku je sedaj končana. — Cesto so zboljšali v toliko, da znaša sedaj strmina le 8%. prej je pa znašala 15%. — Začela se je na novo graditi cesta Dornava-Slomi.

v Nagle smrti je umrl med potjo, ko je peljal domu voz listja, posestnik B. Čerško iz Sv. Lovrenca na Dr. p. Bil je star 82 let.

a Ponemčevanje Brega pri Ptuj. 22. nov. se je ustanovila na Bregu pri Ptuj podružnica Schulvereina.

p Sv. Miklavž pri Ormožu. V nedeljo, 28. nov. je bil v Golenkovih prostorih protestni shod proti davku na vino. Govoril je dež. posl. Meško. Udeležba je bila zelo dobra. Ljudstvo je glasno protestiralo proti obdačenju vina.

o Ormož. — Dne 16., 17. in 18. grudna t. l. se vrše volitve v tukajšnji okrajni zastop, kateri bode štel 32 članov in sicer voli dne 16. veleposestvo, 8, dne 17. mesto Ormož 6, ter trg Središče 4 in 18 kmečkih občin 10 zastopnikov. Na skupino veletrgovine in veleindustrije odpadejo 4 zastopniki, kateri pa se ne volijo, ker so le 4 v tej skupini.

Štutomerski okraj.

u Od Sv. Jurja ob Ščavnici. Dne 25. m. m. je bil Katarinin sejem v Ptuj, ki je bil od naše strani dobro obiskovan. Nazaj grede se je kmet Šiško z bratom iz Berkovec ustavil pred neko gostilno pri Sv. Lovrencu in vsi so do mraka v družbi kupovalca Senjurja iz Logarovec „lumpali.“ Med tem časom pa je nekdo iz hudomušnosti na eni strani pri vozu vse „lunke“ odšknil in Šiškove konje v beg spustil. Celi voz z blagom vred je drdral proti domu, a med potoma je zgubil vse kupljeno blago in dve kolesi. — Iskri konji so drli po grabšinskem bregu kot besni, a k sreči jih je prestregel gospod finančni respicijent Canjko in celi razklopotani voz s pomočjo Čolnikovega sina ustavil. Obe kobili ste težko ranjeni, a Senjurjeva kobila, ki je bila privezana vzadi, se je odtrgala in šla nazaj proti Ptuj, kjer jo je še le bil kupil. Ker je veliko sejmarjev šlo domov, se bi bila lahko velika nesreča zgodila, ako ne bi bili v pravem času konje ustavili. V obče pa pravimo vozniki, da je to nekdo nalašč storil.

Konjiški okraj.

z Konjiški okrajni zastop je svoj čas daroval „za otroka“ 1000 kron in sedaj se je izvedelo, da je dobila tisti slovenski denar nemška šola v Vitanju. To je nečuvčen škandal!

z Münzerjeve fužine pri Vitanju, ki so že čisto zapuščene, popravlja celjski inženir Lindaner. Večinoma ima hrvatske delavce.

Mariborski okraj.

d Miklavžev večer v Mariboru v nedeljo 5. grudna 1909 se prične ob 7. uri v Narodnem domu in obeta biti letos izvanredno zanimiv in zabaven, saj priredi naše „Dramatično društvo“, ki je uprizorilo dosedaj nekaj res krasnih iger, čarobno bajko v 5 slikah „Snegulčico“. Ker je to prva igra te vrste na našem odru in polna čarobnega bleska, se bode gotovo vsakdo zanjo zanimal, najbolj seveda naša nežna mladina. Vzamite jo tedaj s sabo! Seveda bode nosil tudi Sv. Miklavž mladim in starim darila ter pohvalil ali pokaral vsakega kakor zasluži. Slavno občinstvo se opozarja, da je začetek točno ob 7. uri, ter naj vsled tega pravočasno odda darila pri hišniku v Narodnem domu in si že po-

poldan preskrbi vstopnice. Prihodnja predstava v nedeljo 19. grudnia t. l. „Valenska svatba“.

Iz dravske doline. Nekatere občine, ležeče na progi južne železnice, ki vodi iz Maribora proti Koroški — žal da še ne vse — so vposlale na Dunaj sledečo vlogo:

„Visoka c. kr. glavna direkcija priv. južne železnice Dunaj!

Spoštljivo podpisano občinsko predstojništvo si dovoljuje visoko c. kr. glavno direkcijo priv. južne železnice na Dunaju opozoriti na dejstvo, da se v popolnoma slovenskem kosu Štajerske in to v dravski dolini od Maribora proti Koroški nabajajo izključno le nemški napisi na posameznih postajah.

Prebivalstvo, gotovo nad 90% slovenske narodnosti, ne razume teh nemških napisov in tudi ne razume jezika nemških uradnikov, ki se nam, nevešči našega jezika tako radi nastavljajo v naše slovenske kraje.

Kjer si pa uradnik, po naključju slovenskega jezika vešč, ali pa morda slovenskega rodu, upa občeovati z občinstvom v njegovem, to je slovenskem jeziku, se ga gotovo prestavi v najkrajšem času.

Naše ljudstvo veliko rabi južno železnico in ji daje veliko denarja. A kako mu ona postreže? Nočemo danes o tem dalje razmotrivati, temveč pribiti hočemo samo to, da je v veliko slučajih, da rečemo milo, ravnanje nemških uradnikov z našim slovenskim potujočim ljudstvom, s slovenskimi podjetniki in obrtniki bilo skrajno žaljivo. In glavna industrija, pa tudi obrti v dravske doline so skoraj do vsega v slovenskih rokah.

Ljudstvo je nevoljno.

Da se izogne slavna direkcija eventualnim pritožbam in sitnostim, je dvojezičnost železniških uradov v dravske doline nujno potrebna.

Vsled enodušnega sklepa občinskega zastopa stavimo visoki c. kr. glavni direkciji priv. juž. železnice prošnjo, da upelje dvojezične napise in sicer slovensko-nemške na postajah dravske doline, osobito na naši prizadeti postaji J. J. ter se pri nastavljenju uradnikov ozira na to, da morajo biti vsi uradniki na vseh postajah vešč našega slovenskega jezika.

Občina

Uradni podpis in pečat.

Pozivamo vse narodno misleče občine in njih predstojnike, občinske svetnike in odbornike, zaupne može in druge veljavne osebe, da se v njihovih občinah skliče takoj v sejo odbor, ki sklence odposlata enako prošnjo oziroma zahtevo. To pa mora biti brez odlaganja, da ne pride ena prošnja sedaj, a druga Bog ve kedaj kasneje. Vsaka zamuda je narodni smrtni greh. Ob enem naj se en prepis vloge vpošlje našemu državnemu poslancu gosp. Francu Robleku v Žalcu ali Vinku Jezovniku v Velenju s prošnjo, da se to obče postopanje slov. občin dravske doline sproži tudi v državnem zboru ter se daje tako pritisk južni železnici. Mi bodemo to zahtevo zasledovali in prosimo, naj nam vse občine iz dravske doline, ki so že, ali pa bodo odposlale predstoječo zahtevo na Dunaj, to javijo, da sestavimo svoječasno izkaz tistih občin, katerim je v resnici mar za narodno stvar. Ne pljuvajmo še nadalje v lastno skledo in ne bomo podlage tujčevi peti.

Iz Pragerskega. Železniški uradnik Schwab v Pragerskem je zameril uslužbencu Čelanu, ker občuje s slovenskim agentom banke Slavije, g. V., češ, da človek, ki ima Südmarkino podporo in ki pošilja otroke v nemško šolo, tega ne sme. G. Čelan izjavlja, da ni imel nikdar nobene Südmarkine podpore in da tudi svojih otrok odslej

ne bo pošiljal v nemško šolo na Pragerskem, temveč v slovensko. To je moška beseda!

Iz Maribora. Po šestih obravnavah se je vršila dne 24. tm. v Mariboru zopetna vzklicna obravnavava v zadevi ptujskega župana peka Orniga proti slovenskemu fantu Antonu Pihlerju zaradi razžaljenja časti, ker je ta zaveden fant rekel nekemu Ornigovemu priganjaču, da je Ornigov pes. Rahločtni očka Ornig so se čutili s tem žaljenega in so tožili. Zdaj pa so pogoreli in bodo s kislim obrazom plačali slovenskim odvetnikom precejšnje troške.

V Sp. Hočah je bilo pri obč. volitvah izvoljenih 6 Slovencev in 6 nemškutarjev. — Slovenci so vložili ugovor.

Iz Maribora. Mariborskemu moškemu učiteljskišču je pridivilo naučno ministerstvo kot naslednika g. prof. Koprivnika nekega Kočevarja po imenu Spintré, in sicer brez razpisa. Dotični Kočevar je dokazal v Kopru, kjer je služboval doslej, da je popolnoma nezmožen, kar je naučnemu ministerstvu dobro znano. V Kopru ni za rabo, za Maribor pa bo že dober, samo da je Kočevar!

Iz Studenc. Povodom občinskih volitev je rekel Feliks Vokač Jožefu Beloglavcu: „Wahlschwinder“. Pri današnji obravnavi zaradi razžaljenja časti je nastopil Vokačev zastopnik dokaz resnice in predlagal, naj se akt odstopi državnemu pravdnistvu. Na-to je umaknil Weloglawetz po svojem zastopniku dr. Juritschu brezpogojno svojo ovadbo in plačal stroške.

Poročil se je 24. m. m. v Hočah g. Franc Vodenik, narodni trgovec v Poljčanah, z gospdč. Marijo Frangeš, hčerko župana v Rogozi. — Častitamo!

Nepošteni eksekutor. Iz Maribora poročajo, da je mestni davčni eksekutor Pesek poneveril vsega skupaj 380 K. Ko so mu prišli na sled, je naznanil občini, da je storil to vsled svojega slabega gmotnega položaja in se je sam naznanil sodnji.

Pogorelo je v četrtek zvečer gosp. poslopje pos. Rojka v Pobrežu pri Mariboru. Pravijo, da je zažgala hudobna roka.

Boj za slovensko šolo v Mariboru. V Mariboru se je nabralo 44 podpisov starišev za javno slovensko ljudsko šolo in se je tozadevna vloga poslala dež. šol. svetu. Ta jo je poslal mariborskemu mestnemu šolskemu svetu, kateri bode sedaj napel vse sile, da prepriča stariše, da javna slov. ljudska šola v Mariboru ni potrebna. „Grazar Tagbl.“, ki je priobčil včeraj to „žalostno“ vest, javka, da se bodo morda mariborski Nemci seznanili z bojem za „manjšinsko“ šolo. — O zadevi, ki je sedaj prodrila v javnost, bomo še poročali.

O občinskih volitvah v Hočah piše „Marb. Zeitung“, da so prihiteli hoškimi „Nemcem“ pomagat „nemški bratje“ iz Šmiklavža, Loke, Dobrove, Skok, Radgone, Zg. Hoč itd. Da so ti nemški bratje navadni nemškutarji ali pa zapeljani nevedneži, pač ni treba povedati. Za zgornji del Drav. polja se bode treba bolj zanimati kot se to dela doslej.

Zg. Sv. Kungota. Dež. šolski svet je dovolil, da se razširi dvorazrednica pri Zg. Sv. Kungoti v trirazrednico.

Slovenjegraški okraj.

Prestavljen je okr. zdravnik g. Rihard Gantner iz Konjic v Slovenji gradec.

Velenje. Pred hišo trgovke Demšič (prej Tischler) je pelo dvoje deklic pesem: „Sem slov. deklica“; to petje je

trgovko Demšič tako razburilo, da je male punčice nagnala in jih k materi tožit šla, češ da so „ungebildet“. — Vi janičarka iz Lukovice na Kranjskem! to je pa menda „gebildet“, da Vi v slovenskem jeziku kmete v svojo trgovino lovite, in jim preležano blago prodajate!

Vestnik

„Zveze napredne mladine“.

V Sokolskem domu v Gaberju se je vršil 28. nov. tl. popoldne sestanek naprednih mladeničev in deklet iz Celja in Gaberja v svrhu ustanovitve krajevne organizacije Zveze slov. napr. mladine. Po poročilih tov. Lešničarja in tovarišice Ahtik se je sklenilo sklicati ob božičnih praznikih večji shod, na katerem se ustanovi krajevna organizacija.

Veliki Obrež. „Slov. Gosp.“ bomo prav kmalu pokazali, ali smo se res hodili ob priliki mladinskega shoda v Župelevcu posmehovat Mišku in mu pomagat vino poskušat. Naš odgovor bo nekdo kmalu čutil. Nas združuje načrt za resno delo, ki ga hočemo v bodoče vršiti. To vas hudo boli, kaj? Napredna mladina, naprej! — Kmečki fant.

Iz slovenjebistriškega okraja. Z veseljem čitam, kako se je mladina po slov. Štajerskem začela pridno gibati. Pri nas pa ni še nič! Klerikalci in štajercerčevci se čutijo pri nas absolutne gospodarje. Potrebna bi bila v našem okraju tesnejša združitev napredne mladine. Naj le nekdo vrže iskro v okraj in videl bo, kako bo razplamtelo napredno mladinsko gibanje in s tem začelo odzvanjati klerikalnemu in nemškutarškemu gospodstvu. Na krov! — Napredni mladenič.

V Podlogu pri Št. Petru v Sav. dol. se vrši v nedeljo 5. dec. ob 2. uri pop. pri g. Sedmineku zaupni sestanek napredne mladine iz šentpeterske in sosednih župnij.

Za zvezo slov. napr. mladine je nabral v veseli družbi na Bizeljskem tov. Škof 7 K. Iskrena hvala!

Št. Jur ob j. ž. Zadnji „Slov. G.“ se zaganja peneč se jeze z „Zvezo napredne mladine.“ Predbaciva ji, da je priredila v Št. Jurju plesni tečaj, kar pa ni res. Plesne vaje je priredilo društvo „Sokol“, nikoli pa ne ZSNM. — Vseposod sokolska društva prirejajo plesne vaje in jih še bodo, magari se razni klerikalni Žganki, Žgankovke, Žličarji, Mikuži in drugi na glave postavijo. — Samoobsebi umevno, da bodo klerikalni zavijači napadali, obrekovali in hujskali zoper Zvezo napredne mladine, kakor je njihova vzvišena navada na katoliški podlagi. — Vedite pa: ko je kolo v najhujšem tehu, ga težko ustavite, četudi mu nastavljate skale; kolo preskakuje in odskakuje ter leti do svojega cilja. — Tudi napredna mladinska organizacija bode šla preko vseh teh napadov svobodno do svojega vzvišenega cilja, kojega si je začrtala. — Šentjurski mladenič.

Malanedelja. Predzadnje nedelje je naš župnik pri popoldanski službi božji celi nauk posvetil našemu mladinskemu shodu. Rekel je, kako smo baje brezobzirno postopali (zato bodo pa njegovi koštrani zaradi javnega nasilstva kašo pihali!!), rekel je, da je nsša organizacija proti veri, bogu in duhovnikom. Pravil je, da imajo vsi tisti, ki jih trgajo „brezverski“ časopisi, veliko zaslužnje v nebesih. Pozival je stariše, naj ne pustijo otrok k naši organizaciji, češ da pelje v pekel itd. še mnogo takih neumnosti. Župnika bi pozvali, da nam dokaže, kje smo delali proti veri, sicer ga moramo smatrati za navadnega obrekovalca. In to bi bilo prav žalostno. —

Pozivamo pa obenem nekatere „katoliške“ fante (ki udeležujejo svoje katoličanstvo v nezakonskih otrocih!) in tudi dekleta, naj pustijo naše fante in dekleta lepo v miru, ker bomo sicer raznim grožnjam in hujskarijam storili konec sodnijskim potom. Kogarkoli se bo zaradi pripadnosti k naši organizaciji žalilo, naj nam to naznani, in naš pododbor bo storil svojo dolžnost. Strahovati se ne damo!

Vabilo na shod napredne mladine

ki se vrši

v nedeljo, 5. decembra t. l. ob 3. uri popoldne

v Bočni pri Gornjemgradu.

DNEVNI RED:

1. Cilji „Zveze slov. napr. mladine“.
2. Volitev pododbora.
3. Slučajnosti.

Mladino naprednega mišljenja iz domače in sosednih občin na shod uljudno vabi

„Zveza slov. napredne mladine“.

Iz raznih slovanskih krajev.

Kmetijska šola na Grmu ima letos 10 drugo- in 22 prvoletnikov. — Izmed učencev prvega tečaja je 21 Kranjcev in 1 Štajerc. Zimski tečaj šteje 9 učencev, letni pa 13.

Žganje umorilo štiri moše. V Šmartinu pri Kranju je žganje vzelo tekem tedna štiri moše. — Dva sta umrla hipoma, ko sta se ga nalila v isti gostilni. Zadnji je še prvega šel kropic in ga je ozmerjal, da ga je preveč izpil, potem se ga je pa še sam napil. Dva sta pa zmrznila, ko sta bila pijana, in sta tako dokazala, da žganje „greje“.

V Erzelju pri Vipavi so pri občinskih volitvah zmagali na celi črti naprednjaki.

Pri občinskih volitvah v Talčevrhu na Kočevskem so s pomočjo nezavednih slovenskih kmetov zmagali Kočevarji. Baje nameravajo odborniki, izvoljeni s pomočjo Slovencev, delati na to, da jim ustanovi sulferajn nemško šolo.

Skala se je utrgala predzadnje sredo ob cesti pri Grabstanju. Dva delavca sta podirala drevje in skala je hudo poškodovala Jerneja Trapa. Prepeljali so ga v Celovec.

Pravica na Koroškem. V Zilski Bistrici so imeli doslej nekaj časa učitelja Lakata, ki je bil Slovenec in pri ljudstvu priljubljen. Naenkrat pa so ga premestili — med Nemce, v Zilsko Bistrico pa poslali Nemca za učitelja. Nadzornik Benda si kuje zasluge za nemstvo!

Zagrizeni nemški železniški uradniki so v Prevaljah in Spodnjem Dravogradu na Koroškem. Če kdo zahteva vozni listek slovenski, ga nočejo razumeti. Še celo s policaji grozijo — kakor v Celovcu!

Gospodarski paberki.

Čebelarska podružnica za Celje in okolico

in njeno delovanje v letu 1909. Poročilo pri občnem zboru 21. nov. 1909.

Podružnica je dosegla v teku letošnjega leta častno število 80 udov in je torej postala ena najmočnejših na Spodnjem Štajerskem.

Delovala ni samo v celjskem, ampak tudi v vranskem in laškem okraju, ker še v teh okrajih manjka podružnic. Predavanja so se vršila in sicer v celjski okolici pri g. Samcu na Ležnici pri Celju 6. junija enodnevnih poučnih tečaj, na katerem sta predavala gospoda čebelarski potovalni učitelj Ivan Ju-

Najboljši češki nakupni vir.

S. Benisch
Ceno posteljno perjel
1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K. bolj-
šega 2 K 40 h; prima
polbelega 2 K 80 h;
belega 4 K; belega,
puhastega 5 K 10 h;
1 kg velefinega, snež-
nobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha,
sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K, najfinejši
drni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali
rumenega nankinga, pernica. 180 cm dolga.
116 cm široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm
delg. 58 cm širok, napolnjen z novim, sivim,
jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem
16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice
po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 3 K,
3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od
12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj
ali zamenjati franko. Za neugajajoče se povrže
denar. — Cenovnik zastoj in franko.

S. Benisch, Deschentz, št. 199, Sumava, Češko.

Cepljene trte

najboljše kakovosti vseh vrst
na običajnih podlagah pripo-
roča po znižani ceni:

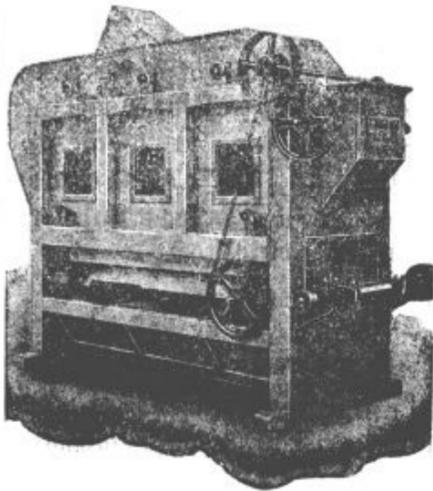
Trsničarska zadruga
Sv. Bolfenk pri Središču.

Ceniki brezplačno!

**Opozarjamo na našo specija-
litate: muškati silvanec.**

Josip Čretnik

izdelovatelj umetnih mlinov in žag
v Št. Jurju ob juž. žel.

Slika je posneta po mojem lastnem
izdelku. Razpošiljam na malo in veliko
vse potrebščine za mline in žage po
najnižjih cenah. — Krasne reference!

Loterijske številke.

Gradec, 27. nov. 1909: 54, 61, 38, 42, 38.
Dunaj, " " " 63, 17, 20, 6, 27.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Razširjajte Narodni list!

Nameščenje kletarskega nadzornika za Južni Štajer.

C. kr. štajersko namestništvo v Gradcu razpisuje za Južni Štajer
mesto kletarskega nadzornika.

Nameščenje bo za sedaj provizorično za eno leto in sicer z dohodki X. pla-
čilnega razreda državnih uradnikov ter s potnino po 2500 K za leto.

Zahteva se natančno poznanje nadzorovalnega okoliša in znanje nemškega
in slovenskega jezika.

Pravilno opremljene prošnje so nasloviti na c. kr. poljedelsko ministerstvo
ter so vložiti najkasneje do **15. decembra 1909** pri c. kr. namestništvu
v Gradcu.

Natančneje določbe razvidne so v razpisu, ki je razglašen v uradnem listu
„Grazer Zeitung“.

563 1

Kdor je osivel, izgleda star.

Izvrstna zajamčeno neškodljiva sred-
stva za barvanje las so:

1. Vitkov „Vedno mlad“ plavo,
rjavo, in črno barvilo. Pobarva takoj
in trajno. Ena škatlija štiri krone.

2. Vitkov „Nucin“, stekleničica eno
krono.

Ta sredstva za barvanje las so se
jako dobro izkazala v tisoč slučajih.
Edino pristna iz kem. laboratorija

Fr. Vittek & Co., Praga II.

Zahtevajte samo Vitkove pre-
parate, vse druge
zavrnete!

Darujte za Narodni sklad!

Drsalice
in otroške sani
po najnižji ceni pri
P. Majdič-U, Merkur
v Celju.
Gramofoni.

Odvetnik dr. Gvidon Serbec

naznanja, da je s 25. novembrom tl.
otvoril svojo pisarno

v Ormožu v hiši g. dr. Omuleca

Največja in najcenejša izber
zaročnik in različnih drugih zlatih, double itd.
uhanov, verižic, zapestnic in sploh **prstanov**
vsakovrstne zlatnine in srebrnine.

Pozor! Predno si kupite uro,
oglejte si moje veli-
kansko zalogo pravih švicarskih zla-
tih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur,
budilk, verižic, toplomerov, očal, daljno-
gledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite **cenike**, katere razpošiljam zastoj
in poštine prosto. Popravila izborna točna.

Rafael Salmič
v Celju, „Narodni dom“.

Pozor! Pozor!
Reklamni koledarji
za leto 1910.

S tiskom in blokom.
S taško in brez taške.

Najnižje cene. Na zahtevo vzorci.

Zvezna trgovina v Celju.

Pošne hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan
razun nedelj in praz-
nikov od 8.—12. ure
dopoldne.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine
pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

registrovana kreditna in stavbena zadruga
z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član
zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hra-
nilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov. denar, ne da bi se
obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem, tako da
dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti
zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun
glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih.